

موزه‌های بیانیه

زهرة کریمی

وسطی که بین آن‌ها به وجود می‌آید، برای جشن‌ها و مراسم استفاده می‌شد. علاوه بر زیبایی ساختمان‌ها، رنگشان و در پنجره‌ها، ایوان‌ها و طاق‌های چوبی مشرف به کوچه‌ها، منظره جالبی را به روستا داده‌اند. روی برخی از درها شکل‌های زیبا، شعرها و نام صاحبان آن‌ها حک شده است. بافت سنتی یکدست خانه‌ها، پنجره‌های مشبک و درهای چوبی قدیمی و اصیل که کنار برخی از درها دو سکوی بزرگ برای نشستن در نظر گرفته شده‌اند، و اغلب دارای دو کوبه در مردانه و زنانه هستند، معماری متناسبی را به وجود آورده است.

زمانی که در کوچه‌های آن قدم می‌زنید، رنگ سرخ دیوارها و سبزی درختانش، به یک تابلوی نقاشی زیبا می‌ماند. این تابلو زمانی که در کنار دشت کویر مرکزی ایران قرار می‌گیرد، فضای متفاوتی را به ما نشان می‌دهد.

پوشش و زبان روستاییان

شاید اولین چیزی که در این روستا به چشم می‌خورد، مردان و زنان با لباس‌های رنگارنگ است؛ لباس‌های سنتی که هنوز هم در میان مردمانش رواج دارد و نشان‌دهنده وفاداری و تعهد آن‌ها به حفظ فرهنگ و نگهداری از آن است. زنان لباس‌های رنگارنگ و گل‌دار با چارقد‌های سفید رنگی بر سر دارند و مردان شلوار گشاد و بلندی از پارچه سیاه می‌پوشند. زبان مردم ابیانه شاخه‌ای از «پارسی میانه» است که البته در طول زمان دچار تغییر و تحولات زیادی شده است و اکنون فقط تعداد کمی از واژه‌های اصیل پهلوی اشکانی در گویش آنان شنیده می‌شود.

یکی از آثار تاریخی این روستا، مسجد جامع، و قدیمی‌ترین اثر تاریخی این مسجد، یعنی منبر چوبی منبت‌کاری‌شده آن است که در سال ۴۶۶ هجری قمری ساخته شده است. روستا دارای دو زیارتگاه است. مسجد پرزله، دبیرستان ابیانه، آب انبار پالیزه و درهای قدیمی خانه‌ها، از دیگر آثار دیدنی این روستای زیبا هستند.

زندگی در روستاها رنگ و بویی متفاوت با شهرها دارد. سکوت و آرامش روستاها، یکی از جذابیت‌های گردشگری آن‌ها به شمار می‌آید. بسیاری از ما به روستا می‌رویم تا ضمن بهره‌مندی از هوای سالم و طبیعت زیبا، به کندوکاو در معماری روستاها و فرهنگ ساکنانش بپردازیم. «ابیانه» هم روستای زیبایی است که در دامنه «کوه کرکس» در استان اصفهان قرار دارد. محققان قدمت ۱۵۰۰ ساله را برای آن تخمین می‌زنند و آن را از کهن‌ترین زیستگاه‌های انسانی در حاشیه دشت کویر مرکزی ایران می‌دانند. ابیانه را با بناهای تاریخی و پرتنوعش می‌توان یک موزه زنده انسان‌شناسی و معماری تعبیر کرد.

معماری ابیانه

اعتبار ابیانه به ساختمان‌های تاریخی و ساده آن است. محدوده روستا از «دروازه بالا» تا «دروازه پایین» است که این دو دروازه با مسیری عمومی و مستقیم به هم متصل می‌شوند. تمام کوچه‌های ابیانه در نهایت به یک مسیر عمومی اصلی ختم می‌شوند. روستا بافت جمع‌وجوری با کوچه‌های باریک و شیب‌دار دارد و خانه‌ها به صورت پلکانی طراحی و ساخته شده‌اند؛ چرا که روستا روی دامنه و شیب کوه قرار دارد.

شاید در نگاه اول روستا به صورت چندطبقه باشد، به این ترتیب که سقف خانه‌های پایین حیاط خانه‌های بالا هستند و هیچ دیواری آن‌ها را محصور نمی‌کند. نمای بیرونی دیوارها با خاک سرخی پوشانده شده است که از معدن‌های مجاور روستا برداشت می‌شود و به دیوارهای ساختمان‌ها گرمی خاصی می‌بخشد. کل روستا را اگر بگردید، کوچه بن‌بستی پیدا نخواهید کرد. اکثر خانه‌های ابیانه مربوط به دوره‌های سلجوقی و صفوی هستند و بیشتر به صورت چهارصفه‌ای ساخته شده‌اند. چهارصفه‌ای به خانه‌ای گفته می‌شود که در چهار زاویه ساختمان اتاق‌هایی ساخته می‌شدند و از فضای

